

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

Codi: 200928

Crèdits: 12

Caràcter: FORMACIÓ OPTATIVA

Matèria: CONTEXT I DESENVOLUPAMENT EN ÀMBITS ESPECÍFICS

Curs: QUART

Semestre: PRIMER

Equip docent: Laia Arqueros & Marcel Pié

Hores de dedicació: 300h

Hores lectives: 105h

Hores autònomes: 195h

DESCRIPCIÓ DE LA MATÈRIA

Aquesta matèria està formada per cinc assignatures optatives de caràcter pràctic. On treballaran processos i coneixements com la manipulació de l'espai en el seu vessant funcional i lúdic; la innovació en el disseny i l'evolució en l'ús dels objectes; la generació de missatges des de la complexitat i transversalitat dels mitjans de comunicació visual contemporanis; la producció d'imatges des de l'extraterritorialitat de la narrativa visual; la creació des de la contemporaneïtat de les tècniques tradicionals; l'elaboració de discurs des de la riquesa material i la complexitat espacial; i la configuració d'imatges físiques-formals i virtuals. En qualsevol d'elles l'estudiant ampliarà el seu coneixement sobre les eines que les caracteritzen i desenvoluparà i aprofundirà en la configuració d'un treball personal i rigorós que li permeti actuar en el context social i professional.

Assignatures de la matèria:

NARRACIÓ VISUAL

COMUNICACIÓ VISUAL

DISSENY D'OBJECTE I ESPAI

ARTS PLICADES

PRÀCTIQUES DE L'ART

NARRACIÓ VISUAL.

És un taller teòric-pràctic que dona l'especificitat de la Menció on es treballa la integració de narratives i l'obertura de vies cap a noves maneres de construir relat a través de la imatge. Els àmbits en els que s'enfoca l'assignatura són la narració i la interpretació gràfiques, la gràfica seqüencial, el mitjà audiovisual (del cinema a l'animació experimental) i la interactivitat.

OBJECTIUS

Aprofundir en els aspectes - teòrics, històrics, conceptuals, literaris i tècnics - que intervenen en la construcció de la narració a través de la imatge. Definir i desenvolupar projectes, en diversos camps de la narració visual: il·lustració gràfica en diferents medis i suports, narració seqüencial – còmic, novel·la gràfica –, audiovisual (del cinema a l'animació experimental) i narració online i interactiva.

Desenvolupar la capacitat per realitzar projectes de narració visual en tots els seus àmbits, a partir d'una reflexió basada en l'observació i anàlisi dels referents, les eines i els processos de producció.

Desenvolupar la capacitat per materialitzar el TFG o, en general, un projecte en el camp de la narració visual, així com la capacitat de comunicar oralment de manera clara i sintètica, la proposta.

Estudiar l'elaboració de narratives no lineals mitjançant eines interactives, conèixer les possibilitats i els processos associats a aquests mitjans. Aprofundir en el coneixement del context creatiu, professional i industrial en que es manifesten, així com la interdependència amb altres camps de la creació visual.

COMPETÈNCIES

E12. Comunicar idees, processos i resultats de les fases del treball emprant les tècniques de formalització i recursos expressius (gràfics, audiovisuals i performatius) en funció de la proposta i de l'interlocutor.

E15. Planificar i controlar les fases d'un projecte en el camp de les arts i/o els dissenys prenent decisions en funció d'agents externs, condicionants del context i les pròpies limitacions.

E16. Fer propostes específiques en el camp de les arts i dels dissenys, així com saber formalitzar-les, aplicant estratègies, mètodes, instruments i llenguatges adequats a cada situació i context.

E17. Identificar i valorar la incidència dels resultats del treball personal en el context social, cultural i professional.

COMPETÈNCIES TRANSVERSALS

T02. Tractar la informació de forma responsable, compromesa i honesta.

T03. Gestionar eficientment el temps i els recursos.

T04. Exercir el posicionament personal i les capacitats crítiques i autocrítiques en processos de transformació del context.

T05. Comunicar i expressar-se eficaçment, tenint en compte el destinatari i el mitjà.

RESULTATS D'APRENTATGE

RA1 (E12.12). Demostrar el domini de diversos registres en el treball de la representació, així com habilitat per seleccionar el registre més adequat al context en el qual s'estableix una comunicació.

RA2 (E12.13). Identificar i comunicar el desenvolupament d'un projecte a partir de la distinció i articulació de les seves parts bàsiques.

RA3 (E15.20). Utilitzar eines per detectar i valorar la relació entre les necessitats del projecte i els recursos propis.

RA4 (E15.21). Reconèixer propositivament la noció de fracàs en relació als processos de treball.

RA5 (E16.12). Crear i treballar la ficció com a material constructiu que produeix efectes en la realitat i, al seu torn, treballar la realitat en tant que matèria primera de la ficció.

RA6 (E17.12). Reconèixer l'aplicació professional dels seus coneixements i competències.

RA7 (E17.13). Demostrar la capacitat de testejar el seu treball personal en el context social i cultural amb l'objectiu d'extreure conclusions adequades per al desenvolupament futur del cos de treball.

RESULTATS D'APRENTATGE TRANSVERSALS

T02.1. Reconèixer l'ús, límits i diferents aplicacions de dades i documents.

T03.1. Organitzar i gestionar de forma autònoma els temps en els processos d'aprenentatge i en el seu itinerari formatiu en el grau.

T03.2. Gestionar de forma eficient els recursos que estan implicats en els processos d'aprenentatge, tant els que li han estat facilitats com els que de forma autònoma adquireix.

T04.1. Revisar el seu procés de treball a partir de criteris tant pedagògics com d'originalitat.

T05.1. Organitzar les idees i transmetre-les amb eficiència i creativitat.

T05.2. Triar el mitjà adequat a cada situació comunicativa.

CONTINGUTS

L'assignatura s'organitza a través de seminaris que responen a 3 línies temàtiques principals:

Bloc 1/ Morfologia Visual.

Construir les narracions visuals a partir de l'observació i el registre en format d'anotacions gràfiques, textuais i audiovisuals. Identificar les possibilitats que ofereixen els diferents llenguatges alhora de construir una narració amb especial interès pels següents mitjans: edició, fotografia, vídeo-animació i so. Amb aquest objectiu es realitzaran una sèrie de pràctiques d'enregistrament de l'entorn .

Bloc 2/ Estructures narratives.

Descriure les estructures narratives a partir de la naturalesa del relat temporal: 1. Estructures lineals 2. Estructures no lineals 3. Estructures complementaries. Definir les unitats que articulen i defineixen aquest tipus de narracions. Treballar i desenvolupar aquests conceptes a partir del anàlisi i apropiació d'algun referent.

Bloc 3/ Eines de producció

Experimentar amb algunes de les eines de producció actuals més transversals com la realitat augmentada. Descobrir les possibilitats que ens ofereixen algunes de les eines emprades en els processos de pre-producció, producció i post-producció d'una narrativa.

El seminaris es combinen amb un espai de tutorització i seguiment continuats al llarg el semestre del desenvolupament del TFG o del projecte d'assignatura en el cas dels/de les alumnes que no el presenten en el curs.

Aquest projecte es comença el primer dia de classe

Es treballen també les formes de presentació gràfiques i orals amb una sèrie de pràctiques puntuals que s'aniran realitzant en el transcurs de l'assignatura. Aquests continguts es complementaran durant tot el curs amb la introducció de terminologia relacionada amb l'àmbit de la narrativa. Els termes que es tractaran són: diegesis, immersió, narrador, agència, plans i raccord.

El tram final del curs s'oferiran dues xerrades amb professionals del camp de la il·lustració gràfica, la narració seqüencial, l'animació i els interactius.

METODOLOGIA

Les classes seran conduïdes per dos professors, de manera que cada exercici i/o projecte s'enfoqui des de dos punts de vista: la linealitat i la multilinealitat narratives i les tècniques gràfiques i audiovisuals.

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

S'impartiran activitats dirigides, supervisades i autònomes. La intervenció a l'aula o en obert d'autors/res i altres professionals lligats a l'àmbit de la narració visual formarà part important del recorregut d'aprenentatge. El Treball Autònom consistirà en tot allò que complementa, desenvolupa, i prepara la següent sessió de treball a l'aula així com en el treball que es realitza per a l'elaboració del TFG o del projecte d'assignatura (en el cas dels /de les alumnes que no el presenten en el curs).

ACTIVITATS FORMATIVES

Hores de dedicació: 300h

Hores activitats dirigides: 15h (5%)

Hores activitats supervisades: 75h (25%)

Hores aprenentatge autònom: 195h (65%)

Hores activitats d'avaluació: 15h (5%)

Activitat dirigida:

Presentació i discussió de continguts teòrics, referències i casos d'estudi i/o visites i/o presentacions d'experts.

Metodologia d'aprenentatge: Valoració i discussió crítica col·lectiva i/o exposició de continguts pràctics i debat.

Descripció: Treballaran dos o tres professors. A l'inici de cada activitat, els professors faran una descripció oral sobre el tema a desenvolupar que s'acompanyarà de l'enunciat corresponent a cada projecte. Hi haurà al mateix temps sessions introductòries a les temàtiques proposades, ja siguin referencials, teòriques o pràctiques a fi de facilitar la plena integració dels coneixements necessaris.

Activitat supervisada:

Seguiment supervisat pel professor. Discussió y posada en comú de continguts. Realització d'exercicis a l'aula o taller.

Metodologia d'aprenentatge: Assessorament sobre els processos de formalització del treball propi de l'alumne. Seguiment i tutorització dels processos metodològics i dels resultats parcials del treball propi de l'alumne. Presentació pública i discussió crítica col·lectiva.

Descripció: Els treballs es portaran a terme de manera personal i/o en equip, i es desenvoluparan a la classe. Es realitzarà un seguiment directe dels processos de treball per tal de conèixer el nivell assolit per l'alumnat i poder incidir en aquells que tinguin més dificultats.

Activitat autònoma:

Recerca de documentació: fonts primàries, bibliografia, casos d'estudi i referents. Lectura de textos. Treball pràctic autònom.

Metodologia d'aprenentatge: Tractament de la informació, i/o lectura comprensiva de textos, i/o lectura comprensiva d'elements formals y matèrics.

Descripció: L'alumnat realitzarà els treballs encarregats amb els recursos proposats i aquells que ells mateixos trobin: Recerca i recopilació d'informació, reflexió, anàlisi, etc. Així mateix realitzarà un dossier recopilatori de tot el procés.

Activitat d'avaluació

Presentacions dels exercicis dels resultats parcials i/o finals.

Metodologia d'aprenentatge: Comentari i revisió, individual o en grup, d'exercicis y resultats parcials o finals.

Descripció: Entrevistes individuals o reflexions en grup del resultat general en les diferents fases d'aquesta.

SISTEMA D'AVALUACIÓ

L'assistència a classe és obligatòria: l'estudiant ha d'assistir a un mínim d'un 85% de classes, en cas contrari l'avaluació final baixarà considerablement. Per poder superar l'assignatura s'han d'haver realitzat i entregat tots els treballs del curs dins dels terminis fixats. La nota final serà la mitja ponderada entre les parts específiques avaluables, tenint en compte el procés d'aprenentatge de l'alumne i la qualitat del seu treball autònom. Es valora principalment l'assistència i entrega dins el terminis, la participació i la implicació, així com la capacitat d'experimentar. És essencial que el treball final integri diferents possibilitats narratives.

SISTEMA D'AVALUACIÓ COMÚ A LA MATÈRIA

Avaluació continua a través del seguiment del procés d'aprenentatge. (40%)

Avaluació continua de l'exposició i/o realització d'exercicis i treballs. (50%)

Avaluació puntual a través de seminaris, debats, visites i/o altres activitats col·lectives. (10%)

REQUISITS PER ACCEDIR A LA RECUPERACIÓ

Per accedir a la recuperació s'exigeix que l'alumne hagi entregat com a mínim el 60% dels exercicis puntuals i una proposta formal del projecte final.

ACTIVITATS D'AVUACIÓ I CRITERIS D'AVUACIÓ PARCIALS

Treball 1 - Fase 1 - Observació i ideació

A partir de l'enregistrament sonor, fotogràfic, vídeoogràfic, textual i gràfic.

Treball d'observació d'enregistrament (sonor, gràfic, textual, ...): 40%

Treball de formalització: 40%

Exposició del material: 20%

Treball 2 - Fase 2 - Anàlisi i experimentació narrativa

A partir del primer treball es construeix un relat.

Anàlisi i adequació del treball 1: 20%

Construcció d'un relat: 20%

Treball de formalització: 40%

Exposició del material: 20%

Treball 3 - Fase 3 – Treball final de narració visual

Desenvolupament d'un treball lliure on hi intervinguin la il·lustració gràfica i/o la narració seqüencial, l'audiovisual, la interactivitat, o altres llenguatges narratius.

Procés de treball, recerca i anàlisi: 40%

Adequació de la proposta i dels referents: 20%

Acurada materialització: 20%

Comunicació oral i exposició del material: 20%

RECUPERACIÓ

1. La nota mínima mitjana de curs ha d'estar entre 4 i 4,99.

2. L'alumne/a ha d'haver estat prèviament avaluat en un conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de dues terceres parts de la qualificació total de l'assignatura.

3. L'assistència ha d'haver estat igual o superior al 70% de les hores lectives presencials.

BIBLIOGRAFIA

GÓMEZ MOLINA, Juan José; CABEZAS, Lino; COPÓN, Miguel. Los nombres del dibujo. Madrid: Ediciones Cátedra, 2005. ISBN 978-8437622712

HELLER, Steven; CHWAST, Seymour. Illustration, a visual history. New York: Abrams, 2008. ISBN 978-0810972841

PRAZ, Mario. Mnemosine. El paralelismo entre la literatura y las artes visuales. Madrid: Editorial Taurus, 2007. ISBN 978-84-306-0637-5

STEINBERG, Saul; BUZZI, Aldo. Reflejos y sombras. Valencia: Media Vaca, 2012. ISBN 978-8493869212

TUBAU, Daniel. El guió del siglo 21. El futuro de la narrativa en el mundo digital. Barcelona: Alba Editorial, 2011. ISBN 978-8484286127

PÉREZ LATORRE, Oscar. El lenguaje videolúdico: Análisis de la significación del videojuego. Barcelona: Laertes, 2011. ISBN 978-8475848471

GASCA, Luis; GUBERN, Roman. El discurso del cómic. Madrid: Editorial Cátedra, 2011. ISBN 978-84-376-2881-3

TRABADO, Jose Manuel [et al]. La novela gráfica. Poética y modelos narrativos. Madrid: Arco/Libros, 2013. ISBN 978-84-7635-872-6

GARCÍA, Santiago [et al]. Supercómic. Mutaciones de la novela gráfica contemporánea.VVAA. Madrid: Errata Naturae, 2013. ISBN: 978-84-15217-44-2

VAN DER LINDEN, Sophie. Lire l'album. L'atelier du poisson soluble, 2007. ISBN 978-2913741386

GOMBRICH, Ernst H. "El ingenio de Saul Steinberg" a Temas de nuestro tiempo. Madrid: Editorial Debate, 1997. ISBN 978-8483060674

FURNISS, Maureen. The animation bible. London: Laurence King Publishing, 2008. ISBN 978-1856695503

MICHAUD, Philippe-Alain. Le Mouvement des Images / The Movement of Images. Paris: Éditions du Centre Pompidou, 2006. ISBN 978-2844262950

VVAA. Xcèntric: 45 pel·lícules contra direcció. CCCB. Barcelona, 2006. ISBN 978-84-9803-161-4

BERNS, Jörg Jochen [et al]: Daumen Kino. The flip Book Show. Düsseldorf: Kunsthalle Düsseldorf, 2005. ISBN 978-3936859263

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

CRARY, Jonathan: Las técnicas del observador: visión y modernidad en el siglo XIX. Murcia: CENDEAC, 2016. ISBN 978-8496898196

WILLIAMS, Richard. The Animator's Survival Kit. London: Faber and Faber Limited, 2001. ISBN 978-0571202287

PROGRAMACIÓ

L'assignatura es desplega setmanalment durant 18 setmanes, és a dir, sessió per setmana seguint la següent distribució:

Sessió 1 - Inici i presentació de l'assignatura. Activitat d'aula.

Sessió 2 - El so

Sessió 3 - La fotografia i el vídeo

Sessió 4 - L'Edició

Sessió 5 - El text

Sessió 6 - Estructura lineal

Sessió 7 - Estructura no lineal

Sessió 8 - Estructures complementaries (transmedia-crossmedia)

Sessió 9 - Seguiment del projecte final

Sessió 10 - Simulacre de presentació del projecte final

Sessió 11 - La maquetació

Sessió 12 - El story i l'animatic

Sessió 13 - Entorns digitals

Sessió 14 - Entorns Digitals

Sessió 15 - Xerrada invitat

Sessió 16 - Entrega projecte

Sessió 17 - Presentació oral dels projectes i recuperació treballs

Sessió 18 - Tancament de l'assignatura

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

ADDENDA COVID-19

En previsió que el curs 2020-2021 sorgeixi alguna incidència arran d'un possible rebrot del COVID-19 i que, per tant, l'autoritat sanitària restringeixi la presencialitat en la docència, el desplegament d'aquesta assignatura té previst altres mecanismes i canals de docència per acomplir en la seva totalitat les competències que es detallen en aquesta Guia Docent, així com els resultats d'aprenentatge que siguin factibles en aquesta excepcional situació.

En concret, s'han establert alternatives per a les següents condicions:

–Alteració de la presència en espais concrets segons criteris acordats: ratio baixa (15-18 persones per espai) o distàncies socials de precaució sanitària.

–Aplicació d'elements d'aprenentatge en remot en casos que hi pugui haver confinament selectiu o parcial.

–En el pitjor cas, que seria el confinament total en alguna franja temporal, hi ha prevista la continuïtat de la docència en línia.

Per tal d'assolir aquestes competències i resultats d'aprenentatge, és necessari que l'alumne/a disposi d'una connexió a Internet estable i un ordinador per connectar-se. En cas que l'alumne/a presenti dificultats en aquest sentit, ho haurà de comunicar per tal de considerar el cas i trobar una solució.